

МОТИВИ

към проект на НАРЕДБА за изменение и допълнение на НАРЕДБА № 5 от 17.06.2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове

Причината, която налага изработването на проекта на Наредба за изменение и допълнение на НАРЕДБА № 5 от 17.06.2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове /Наредба № 5 от 17.06.2019 г./ е необходимостта от привеждането ѝ в съответствие с настъпили законодателни промени, прецизиране на някои текстове и оптимизиране на процесите, свързани с извършването на наблюдение върху финансовото състояние на държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове.

С приемането на Закона за публичните предприятия и Правилника за неговото прилагане се въведоха стандарти за добро корпоративно управление, както и задължения за оповестяване и прозрачност в дейността на публичните предприятия. Същите съдържат редица разпоредби, касаещи планирането на дейността, публичност и прозрачност, приложими за всички търговски дружества с държавно и/или общинско участие в капитала. Държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексните онкологични центрове, които са търговски дружества с над 50 на сто държавно/общинско участие в капитала и/или дъщерни дружества на такива дружества, са публични предприятия по смисъла на Закона за публичните предприятия и съответно попадат в обхвата на Закона за публичните предприятия.

Действащата Наредба № 5 от 17.06.2019 г. утвърждава стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове. Предвид това към момента са в сила два нормативни акта, които регламентират различен ред и подход при планиране, отчитане, наблюдение, оценка на дейността и постигнатите финансови и нефинансови резултати на посочените лечебни заведения.

С разглеждания проект на Наредба текстовете на Наредба № 5 от 17.06.2019 г. се привеждат в съответствие с действащите нормативни актове от по-висока степен.

Отменят се текстове, касаещи счетоводната дейност и отчетност на държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове, тъй като същите са уредени в Закона за счетоводството.

Изменения и допълнения се правят в раздела, уреждащ възлагането на обществени поръчки. Същите са с цел синхронизиране на Наредба № 5 от 2019 г. с действащите разпоредби на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, към които се препраща в Наредба № 5 от 2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове. По отношение на направените предложения за промени в чл. 31 от Наредбата, то те са съобразени с изискванията, залегнали в документациите за обществени поръчки, провеждани от министъра на здравеопазването в качеството му на Централен орган за покупки в сектор

„Здравеопазване“. Направените предложения по отношение на изискванията, които следва да бъдат заложени в техническата спецификация, не водят до облагодетелстване или ограничаване на участието на определени производители, вносители и/или търговци на едро с лекарствени продукти и са съобразени с принципите на равнопоставеност и недопускане на дискриминация, на свободна конкуренция, пропорционалност, публичност и прозрачност при възлагането на процедури по реда на Закона за обществените поръчки от страна на лечебните заведения. С оглед изменените пазарни условия в сектор „Строителство“ и увеличението на цените като цяло и измененията в Закона за обществените поръчки, обн. ДВ, бр. 88 от 20.10.2023 г., се повишава стойността на обществените поръчки, които държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове, притежаващи качеството на възложители по смисъла на чл. 5, ал. 2, т. 16 от Закона за обществените поръчки, следва да съгласуват по целесъобразност с Министерство на здравеопазването от 70 000 лв. без ДДС на 100 000 лв. без ДДС.

Законът за публичните предприятия въвежда дефиниция на понятието „бизнес програма“, както и минимален срок за планиране на дейността на публичните предприятия. Съгласно § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби към Закона за публичните предприятия „Бизнес програма“ е документ за планиране на дейността на публичното предприятие за период най-малко три години, съдържащ и ключови показатели за изпълнение на заложените финансови и нефинансови цели. С Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия е въведен специален ред за изготвяне, приемане на бизнес програмите, както и изисквания за тяхното минимално съдържание. Отчитайки, че Правилникът урежда изготвянето на бизнес програми, в разглежданият проект на Наредба се въвежда препратка към него, а досега действащите текстове се отменят.

Предложеното изменение прецизира показателите, обект на мониторинг при държавните лечебни заведения. Съобразявайки действащите разпоредби на Закона за публичните предприятия, съгласно които органът, упражняващ правата на държавата не се намесва в управлението или в текущата оперативна дейност на публичното предприятие, се предлага отмяна на разпоредбите, определящи конкретните условия, при които лечебните заведения се задължават да разработват планове за реструктуриране и устойчиво развитие на лечебните заведения и обхвата на тяхното минимално изискуемо съдържание. Въвежда се поставянето под особен надзор на държавните лечебни заведения, които на годишна база отчитат влошаване спрямо предходната година на финансови показатели, конкретизирани в наредбата.

Съобразявайки обстоятелството, че общинските лечебни заведения са търговски дружества, в които правата на общината като собственик на капитала се упражняват от съответния общински съвет са разграничени функциите/правомощията на Министерство на здравеопазването по отношение на тези дружества. Предвижда се Министерство на здравеопазването да наблюдава и публикува определени финансови и медико-статистически данни на общински лечебни заведения, както и на комплексните онкологични центрове, без същите да бъдат обект на анализ на тяхното финансово състояние.

Целта на предложения проект е усъвършенстване на подзаконовата нормативна уредба. Законът за нормативните актове изисква нормативният акт да съответства на Конституцията и на другите нормативни актове от по-висока степен. Ето защо с предложения проект се регламентират на подзаконово ниво изискванията, постановени в нормативните актове от по-висока степен – Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина и

подзаконовите нормативни актове по прилагането му, Закона за публичните предприятия и правилникът за прилагането му, Закона за счетоводството, Закона за обществените поръчки.

Очакваните резултати от предложения проект са на първо място привеждането на Наредба № 5 от 17.06.2019 г. в съответствие със законовите положения, установени в действащата нормативна уредба от по-висока степен, както повелява Законът за нормативните актове. На следващо място вследствие на заложените промени се цели постигането на подобър контрол върху финансовото състояние на държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексните онкологични центрове, както и намаляване на административната тежест върху лечебните заведения.

За реализирането на проекта не се изисква финансов или друг ресурс и няма да доведе до пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет, нито върху бюджета на държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексните онкологични центрове

След извършена преценка за съответствие с правото на Европейския съюз се установи, че обществените отношения, предмет на проекта на тази наредба, не са регламентирани в европейското законодателство. Уредбата на обществените отношения, предмет на проекта на наредба, е въпрос на национално решение и е от компетентността на отделните държави членки. Това произтича от разпоредбата на чл. 168, пар. 7 от Договора за функциониране на Европейския съюз, която предвижда изключителна компетентност на държавите членки по определяне на здравната им политика и организирането и предоставянето на здравни услуги и медицински грижи.

На основание чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове срокът за обществено обсъждане на проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 17.06.2019 г. за утвърждаване на стандарти за финансова дейност, прилагани от държавните и общинските лечебни заведения за болнична помощ и комплексни онкологични центрове е **30 дни**.